

Handläggare: ow

Justitiedepartementet
Enhet L3
103 33 Stockholm

SOU 2022:20

Ju 2022/01441

"Privatkopieringsersättningen i framtiden - betänkande av utredningen om privatkopieringsersättning"

Remissyttrande

Mot bakgrund att vi, Svenska Journalistförbundet ("förbundet") fått möjlighet att yttra oss om rubricerade utredning innehållande förslag på en ny privatkopieringsersättning skulle vi vilja meddela följande. Förutom detta remissvar nedan hänvisar vi till remissvar från KLYS/Copyswede och Bildupphovsrätt i Sverige, tre organisationer där förbundet är medlem.

Vi tillstyrker att nuvarande ordning på privatkopieringsområdet omarbetas högst väsentligt. Den nuvarande begränsningen till verk som sänts i (linjär) radio eller TV, respektive givits ut på en anordning genom vilket de kan återges – med vilket förstås off-line-produkter som DVD, CD osv - innebär att den nuvarande svenska ersättningsordningen högst väsentligt avviker från den ersättningsrätt för privatkopiering som föreskrivs inom EU. Till detta kan läggas det faktum att marknaden för CD, DVD har minskat högst väsentligt de senaste åren, liksom att – på samma sätt – allt färre upphovsrättsligt skyddade prestationer sänds ut i linjär radio och TV. *Det är därför en självklarhet att den numer dominerande distributionsformen – överföring till allmänheten on-demand – måste kunna vara förlaga för en*

ersättningsberättigad privatkopiering, detta oavsett om de skyddade prestationer som kopieras via Internet för privat bruk någon gång sänts i radio eller TV.

Det faktum att nuvarande lagstiftning i realiteten utesluter stillbilder – foto och bildkonst - liksom text är inte heller förenligt med EU-rätten. Även av det skälet är en reformering nödvändig.

Att nuvarande förhandlingsordning ska ersättas med en ordning där en myndighet ska bestämma ersättningens storlek, beslut som inte kan överklagas, är inget vi kan tillstyrka. Vår uppfattning är att dylika inblandningar av myndigheter (motsvarande det som i Norge kallats för "vold-gift") tidigare ansetts strida mot svensk konstitutionell tradition. Vi kan inte se att något nu förändrats i denna del.

Att den nuvarande regleringen med förhandlingar i sig skulle vara skälet till de omfattande tvister som förekommit inom PKE-området som påstås i utredningen är inte korrekt enligt vår uppfattning. Skälet till dessa tvister är snarare den, att ett antal dominerande aktörer slutit sig samman med det gemensamma intresset att, med alla till buds stående medel, *försöka slippa betala, eller försöka betala så lite som möjligt*.

En avslutande detaljsynpunkt. Utredningens argumentation i avsnitt 9 om att viss privatkopiering skulle kunna vara ersatt redan idag via upphovsmännen och de utövande konstnärernas primäravtal är ett resonemang vi inte kan ställa oss bakom. Hypotetiskt skulle förvisso exvis SVT kunna betala ut ett särskilt PKE-arvode till medverkande upphovsmän och utövare. Så sker varken hos SVT eller något annat medieföretag. Skälet härtill är – förstås - att medieföretag torde vara ointresserade av att betala ut ersättningar som ytterst andra aktörer ska betala, t ex importörer. Det faktum att det också kan finnas en tidsaspekt mellan upphovsmannens medverkan i t ex SVT och när prestationen sedan kopieras – ofta på flera år – talar för att det är tveksam om det ens är teoretiskt möjligt med en ordning där upphovsmannens primäravtalspart betalar PKE.

Med vänliga hälsningar

Svenska Journalistförbundet

Ulrika Hyllert

Förbundsordförande